

Paastand synes i sig selv saa retfærdig og selvindlysende, at man ret vanskeligt kan bestride den. Men naar man saa gaar fra den teoretiske Betragtning og over til Spørgsmaalet om, hvordan Tanken praktisk kan udformes, er det, Vanskelighederne opstaa, og derfor tror jeg, man kan slaa fast, at Tanken om en Værdistigningsskat saavel som Tanken om en Grundværdiskat i det hele har haft adskillig mere Held med sig ude i Agitationen end i den Kreds af Mænd, der praktisk beskæftiger sig med Politik, idet det nemlig har vist sig ret vanskeligt at omsætte de skønne Tanker og Ideer i solide, fornuftige Lovparagraffer, som selv den enfoldige kan fatte.

Det lyder nemlig overmaade tiltalende, at Samfundet har Ret til at inkassere de Værdier, det selv ved sine Foranstaltninger skaber. Men det er dog et Spørgsmaal, om den nuværende Form for Besiddelse af Jord falder ganske sammen med en saadan Betragtningssaa, og jeg skal, uden i øvrigt at komme nærmere ind paa Princippet for en Grundværdistigningsskat, blot i Forbigaaende sige, at Indførelsen af en Grundværdiskat efter Henry Georges Skatteprincipper i Virkeligheden staaer for mig som det samme som Afskaffelse af Privatejendomsretten til Jorden, i alt Fald af den private Besiddelse af Jord i den Form, hvori vi nu kende den. Derfor tror jeg egentlig ikke, den nuværende Slægt er moden til at modtage en saadan Reform. Om den Tid kan komme, hvor man ikke som nu fuldt ud tillader Privatejendomsretten til Jord eller tillader de Mænd, der have Kapital, at trænge dem til Side, der ingen Kapital have, saa at de ingen Jord kunne faa, det faar staa hen. Men inden man skridter til en saadan Reform, maa der vist først foregaa en Reform i den nuværende Slægts Begreber om Ejendomsretten til Jord. I øvrigt tror jeg, der er noget misvisende i at bruge Udtrykket Værdistigning. Det er meget rigtigere at benævne den Forandring, der foregaar eller synes at foregaa i Værdierne, som en Prisstigning. Thi de to Ting, Værdistigning og Prisstigning, dække ingenlunde hinanden. Udtrykket Værdistigning fremkalder nemlig det Indtryk, at Samfundet vokser i Rigdom, og at Samfundsværdierne forøges, men det er slet ikke det, der sker. Det, der sker, er simpelt hen dette, at Jordejerne i visse Perioder eller paa Grund af visse Foranstaltninger, det være sig fra offentlig eller privat Side, faa en højere

Pris for deres Jord, uden at Samfundet i Virkeligheden kan siges at blive rigere derved. Det er en Forskydning af Værdierne, der foregaar indenfor de enkelte Samfund, men i og for sig ikke en Forøgelse af Samfundsværdierne som saadanne. Jeg tror derfor, det er mere retledende at bruge Udtrykket Prisstigning, hvorved den Misforstaaelse udelukkes, at Samfundet i Virkeligheden er blevet rigere.

Men saa komme vi til Spørgsmaalet om Aarsagerne til Prisstigning paa Jord, og denne kan da, som det ogsaa rigtigt forudsættes i det foreliggende Lovforslag, skyldes Jernbaneanlæg, den kan skyldes andre Statsforanstaltninger, den skyldes i Virkeligheden til syvende og sidst Meneskeslægstens Forøgelse, altsaa den voksende Befolkningssmængde. Vi kende saa godt det Forhold ogsaa ude fra Landet, selv om det ikke der fremtræder saa stærkt som i Byerne. Det, der til syvende og sidst hæver Jordens Pris uden i Virkeligheden at hæve Jordens Værdi, da den ikke kan indbringe mere, end den gør i Forvejen, er en voksende Trang til Jord. Men denne opstaaer af, at Befolkningssmængden vokser, derfor se vi Jorden stige i Pris overalt, hvor der opstaaer en tæt Bebyggelse, hvad enten denne Bebyggelse skyldes Jernbaneanlæg eller en anden Foranstaltning. Grundaarsagen til Jordprisstigningen er altsaa i Virkeligheden den voksende Befolkningssmængde og den med Befolkningssmængdens Stigning voksende Trang.

Nu er det nok muligt, at man i Beskatningsøjemed paa en eller anden Maade kunde faa fat i denne forøgede Værdi, som altsaa den enkelte Jordbesidder til en vis Grad kommer i Besiddelse af uden eget Arbejde — for det maa indrømmes, at saaledes er Forholdet —, men der forekommer det mig dog mest umiddelbart tiltalende for Tanken at vente med at inkassere en Skat paa Værdistigningen, indtil denne virkelig er konstateret, og her kommer man til et nyt Forhold ved denne Lovgivning, nemlig Spørgsmaalet om, hvornaar Værdistigningen virkelig er konstateret. Det foreliggende Flertalsforslag og ogsaa Regeringsforslaget fra i Fjor bygge paa den Opfattelse, at naar et Vurderingsraad har Mod og Frejdighed nok, om jeg saa maa sige, til at erklære, at nu er der en Værdistigning til Stede, selv om den ikke har givet sig Udtryk i Salg af Jord, er det retfærdigt at beskatte en saadan Værdistigning, der godt kan være helt og holdent formodet. Her er det egentlig, at